

El corb (*Corvus corax*)

(ALDC, VII, 1574. El corb)

El corb és un “ocell de la família dels còrvids, d'uns 64 centímetres de llargada, de plomatge i de bec negres, que viu en indrets rocosos (*Corvus corax*)” (DIEC). El mot (s. XIII) deriva del llat. CŎRVUS, que ha donat la forma general *c[ɔ]rb*, d'acord amb l'evolució del llat. cl. *ō* > llat. vg. *ɔ* > cat. [ɔ] (com RŎTA > *roda*, CŎRPUS > *cos*), però en 18 poblacions s'ha operat el canvi [ɔ] > [o] per homonimització amb *corb* (vulgarment *corbo*) < CŪRVUS ‘curvat; encorbat’ (s. XIV), tancament que, com pot veure's al mapa, no és “pronúncia estrictament barcelonina”, segons afirma el *DECat*; var.: *cor[t]* 48, per equivalència d'oclusives finals; *corbàs*, manlleu a l'oc. (var. *escorbàs* 4, 6, 9, 11, amb aglutinació del segment *es-* potser seguint el model d'altres ocells, com *estornell*; *corobàs* 86, amb epètesi vocàlica); *corbasso* 87, 94, tributari de l'arag.; *gorb*, amb sonorització de [k]- > [g]-, és interferència de l'oc. *gòrb*, i l'alg. *c[o]lbu* 85, del logudorès i campidanès *korbu* (notem la [b], que refusa la procedència de l'it. *corvo*); *corba* 30, 45, 149 (“més petita que el corb” 149, deu referir-se potser a la

femella, atès que el *f.* sol tenir valor augmentatiu, cf. *anella*, *saca*); *corpet* 156 (pl. *corpetx*), amb ensordiment de la [b] (veg. semblantment *corpeta*, *corpet* al mapa 1031).

Per la diftongació han de ser manlleus a l'arag. o continuïtat d'àrea lingüística arag. *cuervo* 100, 108; *cuerva* 152 (“més petita que el corb” 152; veg. més amunt *corba*), *cuarva* 100, amb diftong [wa] de *ō* (“amb el bec groc”, que es pot identificar amb la *gralla de bec vermell*, *Pyrrhocorax pyrrhocorax*; cf. Veny, 1993 e). Mostra de l'arrelament de *cuervo* és el comentari de l'inf. de la loc. 108: “en castellano és un corb”.

El significat pràcticament pancatalà és *corb*, amb [ɔ] (tret de qualche cas on la vocal s'ha tancat), amb algunes var. septentrionals (*gorb*, *corbàs*, *cuervo*) imputables a l'oc. i a l'arag.; notem com en una àrea modesta, com és el ross., al costat de la forma genuïna, *corb*, s'ha ajuntat la doble presència oc. (*gorb* i *corbàs*).

Corb és l'únic mot normatiu des del *DOrt*, 1917.

